

Javna sredstva priopćavanja nas obavještavaju:

“Izvršni odbor Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) odobrio je 20-mjesečni stand-by aranžman Hrvatskoj u vrijednosti 97 milijuna SPV (specijalna prava vučenja) odnosno oko 141 milijun dolara. U MMF-u su izjavili kako je gospodarski rast Hrvatske, te inflacija u zemlji, na razini zemalja središnje Europe, da je gospodarstvo otvoreno i da su strukturne reforme napredne, ali su i istaknuli podložnost zemlje vanjskim šokovima zbog visokog vanjskog duga i rasta deficita platne bilance.

MMF je pozdravio odluku vlade da odgodi smanjenje stope PDV-a, te fiskalnu prilagodbu za smanjenje proračunskog deficita, no tamo također kažu kako vlada u srednjem roku mora biti spremna prilagoditi fiskalne ciljeve kako bi se osigurali makroekonomski ciljevi programa. Vlada će morati značajno smanjiti javnu potrošnju u srednjem roku kako bi se osigurali fiskalni ciljevi te smanjila porezna opterećenost, kažu u Fondu, te dodaju da će smanjenje javne potrošnje trebati provesti kroz smanjenje tekuće potrošnje koja je relativno visoka u Hrvatskoj. U Fondu su također pozdravili najavu Hrvatske narodne banke (HNB) za početak operacija na otvorenom tržištu, i preporučili joj da i dalje dozvoljava kratkoročne fluktuacije u tečaju. Isto tako, u Fondu smatraju da bi HNB trebala više pažnje posvetiti deviznoj izloženosti bankovnih klijenata.”

Šturi stavovi MMF-a koje smo citirali jasno pokazuju da je prošlost bila “podnošljiva” ali slijede i jasna upozorenja koju i kakvu ekonomsku, bolje rečeno fiskalnu, politiku Vlada gospodina Sanadera mora provoditi.

Ako se iznesene “Preporuke MMF-a” testiraju temeljem službenih podataka nema mjesta zadovoljstvu; nema mjesta pozitivnim očekivanjima. Zašto je tome tako?

Kao što znamo broj nezaposlenih i penzionera je izjednačen. Nije realno očekivati da je, bez ozbiljnijih socijalnih tenzija, moguće smanjiti socijalne izdatke države. Ni privredi ne cvatu ruže. O tome nam najbolje govore kretanja u industriji. Stalno veći raspoloživi od domaćeg društvenog proizvoda jasno govori da živimo na kredit. Obiteljsko srebro svakim je danom sve manje i nije realno očekivati da je u srednjem roku moguće temeljem njegove prodaje održati postojeći deficit robne razmjene. Svi, država i stanovništvo, žive bolje nego što bi to bilo moguće temeljem proizvedene vrijednosti. Jednom se mora stati. Niti jedna vlada to neće dok ne mora učiniti. Upravo suprotno pokušava se dinamizirati izgradnja kapitalne infrastrukture i očuvati socijalni mir. Pokušava se kratkoročno poboljšati “krvna slika” a što će donijeti sutra nikog ne zabrinjava.

Ono što je uvijek “krpalo” platnu bilancu bio je izvoz usluga. Danas i vrapci na krovu znaju da turistička “žetva” neće biti ni približno obilata kakva se je očekivala. Podbačaj turizma drammatizira cjelokupnu gospodarsku sliku Hrvatske. Platna bilanca bi mogla ove godine biti gora od prošlogodišnje koju su svi ocijenili negativnom ocijenom.

Polako ali sigurno kreditiranje finalne potrošnje morat će se usporiti. Upravo je kreditna

aktivnost poslovnih banaka dinamizirala deficit trgovačke bilance. O tome najbolje govori struktura plasmana poslovnih banaka u zadnjih desetak godina (točnije od prodaje domaćih banaka stranim investitorima – sic!). I ta će se priča morati završiti. Kontrakcija kredita privredi koja se provodi već niz godina vjerojatno će rezultirati dodatnom eutanazijom domaće privrede. Sve u svemu država će biti korisnik kredita umjesto privrede, a stanovništvo će muku mučiti, ukoliko se plaće “vežu” s produktivnošću, kako otplatiti dospjele kredite.

Odjednom će nestati deviza i Hrvatska će biti prisiljena provoditi ozbiljnu štednju. Država koja ovisi o deficitu platne, posebno trgovinske, bilance muku će mučiti kako namiriti svoje zakonima definirane obveze.

Ovo nikako ne znači da nema izlaza iz kriznog stanja. Ovo samo znači da postojeća ekonomska politika neće donijeti ništa dobrog hrvatskim građanima što je osnovna ideja vodilja ovog napisa.

Vjerni čitaoci ovih stranica znaju maksimu koju iznosim godinama a svojedobno ju je iznio Stjepan Radić: “Uradiše svega više, uštediše još i više”.

To je cijela priča za danas.